

შუა საუკუნეების ქრისტიანული აღმოსავლეთის ფილოლოგიის სამაგისტრო პროგრამაზე
მისაღები
სასპეციალიზაციო გამოცდა

სამაგისტრო პროგრამა სტუდენტებს სთავაზობს ორ მოდულს:

- 1) შუა საუკუნეების ქართული ფილოლოგია;
- 2) შუა საუკუნეების სომხური ფილოლოგია.

საგამოცდო ბილეთის ფორმატი

წერითი სასპეციალიზაციო გამოცდა ჩატარდება მოდულების მიხედვით. I მოდულზე ჩაბარების მსურველები გამოცდას ჩააბარებენ ძველ ქართულ ფილოლოგიაში, ხოლო II მოდულზე - ძველ და ახალ სომხურ ენებში. გამოცდა ტარდება წერით და ფასდება 100 ქულიანი სისტემით. საგამოცდო ბილეთში იქნება ოთხი საკითხი, რომელთაგან თითოეულის შეფასებისათვის უმაღლესი ქულაა 25. გამოცდის ხანგრძლივობა 3 საათი.

საგამოცდო საკითხები ძველ ქართულ ფილოლოგიაში
(I მოდ. - შუა საუკუნეების ქართული ფილოლოგია)

1. ქართული დამწერლობა. დამწერლობის შესწავლის კრიტერიუმები. ქართული ანბანის განვითარების საფეხურები.
2. ქართული სამწერლობო ენა (სამწერლობო ენის რაობა) და მისი ისტორია (განვითარების ეტაპები).
3. ძველი ქართული ლიტერატურის პერიოდიზაცია.
4. ქართული მწიგნობრული კერები საქართველოსა და საზღვარგარეთ.
5. ქართველი მთარგმნელები.
6. ქართული თარგმანის ისტორია .
7. ძველი ქართულისათვის დამახასიათებელი ძირითადი ორთოგრაფიულ-ფონეტიკური მოვლენები.
8. სახელთა ბრუნების სისტემა, ბრუნების ტიპები და ბრუნვათა ფუნქციები ძველ ქართულში: ბრუნვის ნიშანთა გენეზისი, ფონეტიკური პროცესები ბრუნვის ნიშნებსა და სახელის ფუძეში; ბრუნვათა ფუნქციები. თანდებულნი ბრუნვები.
9. მსაზღვრელ-საზღვრულის ბრუნების ტიპები ძველ ქართულში.
10. ზმნა: პირისა და რიცხვის გამოხატვის სისტემა, დრო-კილოთა წარმოების სისტემა (სერიები და მწკრივები, ზმნისწინი და ასპექტი).
11. სინტაქსის საკითხები: მარტივი წინადადების ევოლუციის ტენდენციები ქართულში (მართვა-შეთანხმების საკითხი ზმნასა და სახელს შორის ძველ ქართულში: კოორდინაციის სისტემა).
12. წინადადების ტიპები (პარატაქსული და ჰიპოტაქსური კონსტრუქცია, ინფინიტიური, მიმდებარე, პასიური კონსტრუქციები, სინტაქსური და ფრაზეოლოგიური კალკები).
13. ლექსიკა: სიტყვაწარმოების ძირითადი საშუალებები, ნასესხები ლექსიკა, სიტყვათა მნიშვნელობის ცვლა.
14. წინადადების გარჩევა (ტექსტი მოცემული იქნება ნუსხურად).
15. შუა საუკუნეების ქართული მწერლობის ჟანრები

ლიტერატურა:

- ა. შანიძე, ძველი ქართული ენის გრამატიკა

- არნ. ჩიქობავა, მარტივი წინადადების პრობლემა ქართულში, თბ., 1968
- ზ. სარჯველაძე, ძველი ქართული ენა, თბ. 2004
- ზ. სარჯველაძე, ქართული სალიტერატურო ენის ისტორიის შესავალი, 1984
- კ. დანელია, ზ. სარჯველაძე, ქართული პალეოგრაფია, თბ., 1997
- კ. კეკელიძე, ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია
- კ. დანელია, ნარკვევები ქართული სამწერლობო ენის ისტორიიდან, I, თბ., 1998.
- ქ. ბეზარაშვილი, რიტორიკისა და თარგმანის თეორია და პრაქტიკა, თბ. 2004
- ა. ხარანაული, სემანტიკის მეთოდი „რუთის“ წიგნის გელათურ ვერსიაში, MNHMH, 2000, 329-339
- ა. ხარანაული, ბიბლიის ძველი ქართული თარგმანის ტექნიკა (ხანმეტი *ესაიას*, *იერემიას* და *ეზრა I*-ის ფრაგმენტების მაგალითზე), ნ. მახარაძე, მ. გიორგაძე (გამომც.), ბიზანტინოლოგია საქართველოში - 2, თბილისი: ლოგოსი, 2009, 938-968
- ა. ხარანაული, კითხვები ქართული ბიბლიის თარგმანის მომდინარეობის შესახებ, 113-128, ქართველოლოგი, 18, 2012, 129-141
- ა. ხარანაული, თარგმანის მეთოდები - ტრანსლიტერაცია, იმიტაცია, სიმულაცია, ტრანსლაცია, ინტერპრეტაცია - ძველი აღთქმის ქართული უძველესი თარგმანების ლექსიკის მიხედვით, გელათის მეცნიერებათა აკადემიის შრომები, 8, თბილისი, საქართველოს საპატრიარქო, 2022, 151-176
- T. Otkhmezuri, Medieval Georgian Literary Culture and Book Production in the Christian Middle East and Byzantium (Aschendorf Verlag), 2022
- ნარკვევები ძველი ქართული სასულიერო მწერლობის ისტორიიდან, ტ.1,2,3, გამომც. 'აღმსარებელი', 2012, 20014, 20016

საგამოცდო საკითხები ძველ სომხურ ენაში.
(II მოდული შუა საუკუნეების სომხური ფილოლოგია)

1. ბრუნება ძველ სომხურ ენაში
2. ბრუნება ახალ სომხურ ენაში
3. უღლება ძველ სომხურ ენაში
4. უღლება ახალ სომხურ ენაში
5. მიმღებობები ძველ სომხურ ენაში
6. მიმღებობები ახალ სომხურ ენაში
7. მეტყველების ნაწილები ძველ სომხურ ენაში
8. მეტყველების ნაწილები ახალ სომხურ ენაში
9. სინტაქსის საკითხები ძველ და ახალ სომხურში (ქვემდებარისა და შემასმენლის ურთიერთობა, დამატებათა სახეები)
10. სომხური ლიტერატურის პერიოდიზაცია
11. სომხური სამწერლობო ენის ისტორია (განვითარების ეტაპები)
12. სომხური სამეცნიერო ტექსტის თარგმნა ქართულ ენაზე (ტექსტი შეირჩევა სამაგისტრო პროგრამაში დასახელებული სომხურენოვანი სამეცნიერო ნაშრომიდან)
13. მცირე ფრაგმენტის თარგმნა ძველი სომხურიდან ქართულ ენაზე (ტექსტი შეირჩევა მითითებული სახელმძღვანელოდან)

ლიტერატურა:

- ი.შილაკაძე, ძველი სომხური ენის გრამატიკა, თბ. 1975
- ი.შილაკაძე, ახალი სომხური ენის გრამატიკა, თბ. 1971
- ლ. მელიქსეთ-ბეგი, ძველი სომხური ლიტერატურის პერიოდიზაციისათვის, თბილისი, 1932.

კონსულტაციისათვის შეგიძლიათ მიმართოთ პროგრამის ხელმძღვანელებს:
შუა საუკუნეების ქართული ფილოლოგია - ასოც. პროფ. ა. ხარანაული

ელ-ფოსტა: kharanauli@yahoo.de; ana.kharanauli@tsu.ge
შუა საუკუნეების სომხური ფილოლოგია - ასოც. პროფ. ნ.ჩანტლაძე, 599 963442, ელ-ფოსტა:
natia.chantladze@yahoo.com